

Dans, dansintegrering och kroppsligt lärande

Sofia Jusslin

PeD, Universitetslektor i svenska och litteratur med didaktisk inriktning, Åbo Akademi
Gäsforskare, Konstuniversitetet i Helsingfors
sofia.jusslin@abo.fi

PeD, Sofia Jusslin

Universitetslektor i svenska och litteratur med didaktisk inriktning, Åbo Akademi

Gästforskare vid Konstpedagogiska forskningscentret CERADA, Konstuniversitetet

sofia.jusslin@abo.fi

AKTUELL FORSKNING

Forskningsprojektet *Embodied Language Learning through the Arts* (2021–2024)

Forskningsprojektet *Poesi! Performativa perspektiv på poesiundervisning* (2020–2024)

Ledare för forskargruppen *Nordic Early Literacy Education* och forskningsworkshopserien *Exploring Imagination and Creativity through Play in Nordic Early Literacy Education* (2023-2024)

Vad associerar du med **kroppsligt
lärande?**

**”VI HAR INTE
KROPPAR, VI ÄR
KROPPAR”**

- Maurice Merleau-Ponty

Kroppsligt lärande

- Kroppsligt lärande framstår som ett “hot topic” i flera olika pedagogiska forskningsområden (t.ex., Aartun et al., 2022; Fugate et al., 2019; Georgiou et al., 2019; Hegna & Ørbæk, 2021; Jusslin et al., 2022; Zhang et al., 2021).
- Kroppsligt lärande ”som en systemisk och holistisk process som sker inom hela människan och mellan människor, och i relation till den sociala och materiella världen” (Anttila, 2018).
- Kroppsligt lärande innebär att människokroppen är aktivt engagerad i lärandeprocesser
- Kroppsligt lärande handlar inte enbart om fysisk aktivitet
 - Kroppsligt lärande omfattar mer än endast synliga rörelser för att även omfatta inre kroppsliga förmågor, upplevelser och fysiologiska förändringar

Vad associerar du med **dans**?

Dans

(Kreativ) dans förstås som folkningar av idéer, tankar och känslor som uttrycks med rörelser utifrån egen kropp och förmåga och i relation till andra och omgivningen (Gilbert 2015).

Forskning om dans

(se t.ex. Anttila, 2013; Bond & Stinson, 2007; Gadsden, 2008; Jusslin, 2019; Jusslin & Forsberg, 2021; Leonard et al. ,2016; Leonard & McShane-Hellenbrand, 2012; Svendler Nielsen, 2009)

Ett axplock...

- Dans främjar kreativitet och stärker samarbetsförmågan
- Dans medför glädje
- Dans utvecklar kritiskt tänkande
- Dans kan stödja minnet
- Dans kan stärka självkänslan hos elever
- Dans kan användas i olika ämnen

Övningar

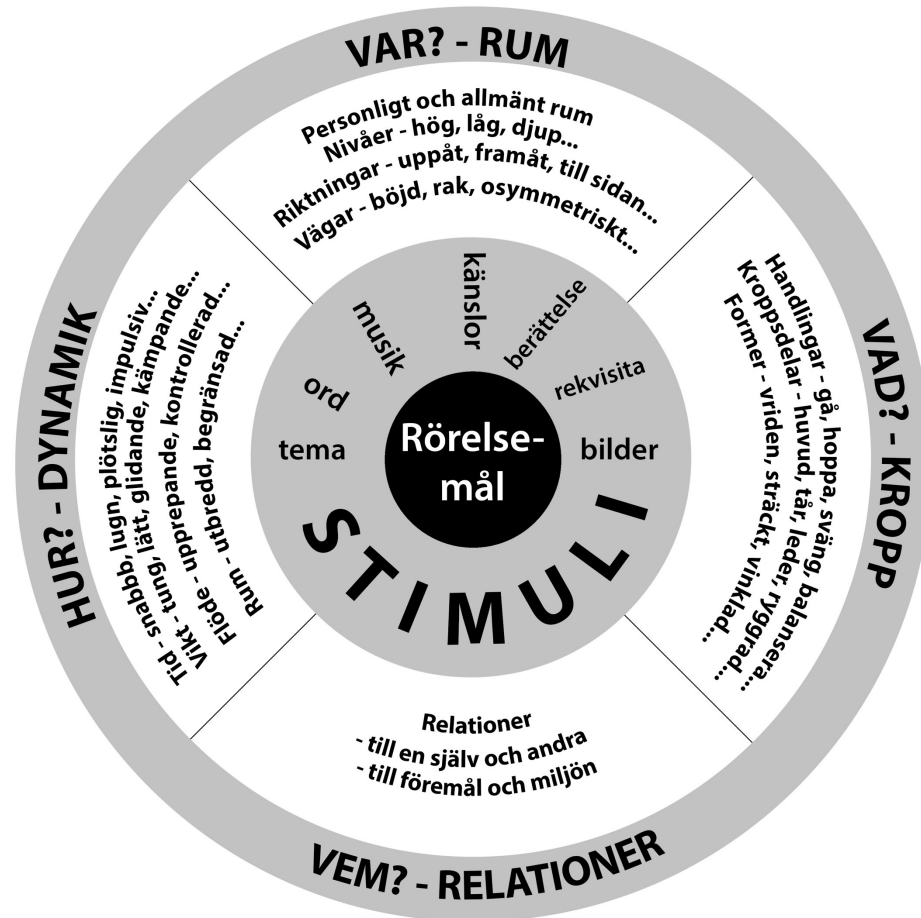
Spegel

Att *kopiera* som koreografiskt redskap

"Kedjan"

Kroppsdelar

Bokstäver

Struktur för danslektion

- **Uppvärmning** (med koppling till temat)
- **Utforskning** (av temat)
- **Komposition** (baserat på temat)
- **Presentation**
- **Reflektion**

Konstintegrering

- **Konstintegrering** som ett ämnesövergripande undervisningsmetod där ett konstämne integreras med ett annat läroämne (Dowell & Goering, 2018; Koff & Warner, 2001; Marshall, 2014).
 - Lärandemål och kunskapsutveckling i alla integrerade ämnen

Dansintegrering i läs- och skrivundervisningen

- **Att utmana litteracitet med dans i skolan** (2017–2021; Jusslin, 2019a, 2019b, 2020, 2022a, 2022b; Jusslin & Forsberg, 2021; Jusslin & Höglund, 2021b)
- Dans har studerats i kombination med läsande och skrivande på olika sätt:
 - läsförståelse (Keinänen et al., 2000; Makopoulou et al., 2020; McMahon et al., 2003),
 - tidigt skrivande (Logue et al., 2009),
 - litteraturläsning (Blažević & Gazibara, 2014; Smagorinsky & Coppock, 1995),
 - textanalys (Leonard & Cridland-Hughes, 2019),
 - poesi (t.ex. Delchamps, 2018; Jusslin & Höglund, 2021a).

	Lektion 1	Lektion 2	Lektion 3	Lektion 4
Tema	Läsa och dansa poesi (del 1)	Läsa och dansa poesi (del 2)	Skriva och dansa poesi (del 1)	Skriva och dansa poesi (del 2)
Innehåll	<p>Introduktion och uppvärmning</p> <p>Improvisationsövningar</p> <p>Läsa dikter och titta på animationer</p> <p>Improvisera och visa upp poesidanser</p> <p>Diskussion och utvärdering</p>	<p>Introduktion och uppvärmning</p> <p>Skapa poesidanser</p> <p>Visa upp poesidanser</p> <p>Titta på och ge konstruktiv respons på poesidanser</p> <p>Diskussion och utvärdering</p>	<p>Introduktion och uppvärmning</p> <p>Repetition av poesiskrivande</p> <p>Planera och skriv en fortsättning på dikten</p> <p>Högläsning av fortsättningsdikten</p> <p>Diskussion och utvärdering</p>	<p>Introduktion och uppvärmning</p> <p>Välj musik eller instrument</p> <p>Skapa dans till fortsättningsdikter</p> <p>Visa upp poesidanser</p> <p>Titta på och ge konstruktiv respons på poesidanser</p> <p>Diskussion och utvärdering</p>

**Arbete med dikter från bilderboken
Djur som ingen sett utom vi (Stark &
Bondestam, 2016)**

(Jusslin & Höglund, 2021)

Tone Pernille Østern
Øyvind Bjerke
Gunn Engelsrud
Anne Grut Sørum (red.)

Kroppsligt lärande i dansande, läsande och skrivande **kroppar** (Jusslin & Forsberg, 2021)

Vad innebär kroppsligt lärande när dans integreras i elevers läs- och skrivprocesser och vilket pedagogiskt värde kan det kroppsliga lärandet medföra läs- och skrivundervisningen?

KROPPSLIG LÄRING

perspektiver og praksiser

UNIVERSITETSFORLAGET

Utveckling av elevers läs- och skrivprocesser

Jag hade till exempel svårt i början av att få till hur personerna ska vara, som hur deras personligheter ska vara. Och då hjälpte det mig då vi dansade för då såg man ju olika [personligheter], till exempel då vi var i gymnasalen så skulle vi ha olika beteenden och gå runt så då hjälpte, för då kanske man tog lite av alla om man såg och tyckte om någon annans, så blandade man lite.

- Eleverna upplevde att dansen hjälpte dem att skapa förståelse för litteraturen
- Eleverna upplevde att dansen bidrog till att ge inspiration och utveckla idéer i skrivandet

Olika kroppsliga

danserfarenheter

Jag skulle vilja dansa i omgivningslära för jag kommer inte ihåg vad jag har läst. Jag tror man minns bättre det man dansar.

- Elever utan tidigare danserfarenheter upplevde att dansen hjälpte dem i läs- och skrivprocesserna från början, medan elever med tidigare danserfarenheter upplevde att det var svårt med den kreativa dansen för de hade andra förväntningar på vad dans är
- Det tog tid före det kroppsliga lärandet utvecklades till kroppslig kunskap
- Eleverna såg ämnesöverskridande potential med dansen

Skapande, kreativitet

och uppträdande

- Eleverna uppskattade de skapande och kreativa elementen
- Ibland var det svårt att koppla samman dansande, läsande och skrivande
- Eleverna upplevde att dansskapandet var enklare när de fick veta varifrån inspirationen till rörelserna kom

Ibland svårare, ibland lättare. Vissa danser svårt att hitta på rörelser, men roligt att få hitta på nästan vad man vill. Och då man skrivit en mening skulle man göra en dans till den och det är svårt att försöka härma den där saken med rörelser. Och allra svårast har varit att hitta på vad man ska skriva.

Meningsskapande

samarbete

Jag måste tänka, eh, kanske att man inte alltid får som man vill i gruppmomenten. Jag har dansat i fem år och då kan inte andra allt det som jag kan. Man måste tänka på att inte göra det för svårt, så att alla kan vara med

- Eleverna upplevde att det var lättare att kombinera dans med läsande och skrivande när de jobbade i grupper
- Elever upplevde att det var svårare att dansa texter skrivna av andra personer
- Att ge och ta emot respons på andra gruppers danser bidrog till läs- och skrivprocesserna

Glädje och nytta med

dans och rörelse

Man lär sig saker ändå fast man kanske inte märker det.

Man blir gladare. Dagen går snabbare! Och så har vi fått dansa av oss så vi inte måste sitta stilla hela tiden. Det är kiva, man blir glad av det och man får mycket motion.

- Ämnet svenska och litteratur blev roligare tack vare dansintegreringen
- Den glädje som dansen tillförde ansågs vara viktig. Ibland kan läsande och skrivande i skolan kännas orelevant för eleverna.
- Lärandet som skedde i dansintegreringen var nytt och ofta omedvetet för eleverna

ATT DANSA, LÄSA OCH SKRIVA:

PERFORMATIVA POTENTIALER SOM DIDAKTISKA ÖVERVÄGANDEN
Sofia Jusslin

Didaktiska överväganden (Jusslin, 2020)

- **Didaktiskt fokus**
 - Varför kombineras dans, läsning och skrivande?
 - Hur kan lärandemål formuleras för både svenskämnet och dansen?
- **Samarbete med lärare och/eller konstnär**
 - Vem involveras i planeringen och genomförandet?
- **Tidsramar**
 - När kan dans integreras?
 - Hur mycket tid behövs?
- **Utrymme**
 - Vilket utrymme är mest lämpligt?
 - Vilka av utrymmets material kan användas?
- **Textvalet**
 - Är texten lämplig för dansintegrering?
 - Kan dansen bidra till att utveckla förståelse för litteraturen?
 - På vilket sätt kombineras läsning och dans?

ATT DANSA, LÄSA OCH SKRIVA:

PERFORMATIVA POTENTIALER SOM DIDAKTISKA ÖVERVÄGANDEN
Sofia Jusslin

Didaktiska överväganden (Jusslin, 2020)

- **Kreativitet och författarskap**
 - Vilken skrivuppgift är lämplig för dansintegrering?
 - Kan dansen bidra till skrivprocessen?
 - På vilket sätt kombineras dans och skrivande?
- **Musik och rytminstrument**
 - Vem väljer musiken?
 - Vem skapar musiken?
 - Är musiken bekant eller obekant för eleverna?
 - Har musiken sångtext?
- **Elevsamarbete**
 - Jobbar eleverna ensamma eller i grupper?
 - Hur många elever ger grupp?
- **Lärostödd**
 - Hur presenteras uppgiften?
 - Vilka ramar ges åt eleverna?
 - Hurdan roll har lärare i elevers dansskapande?
- **Uppträdande som process**
 - Vilka ramar ges för uppträdandet?
 - Vilka stödjande frågor ges till publiken?
 - Ska eleverna visa upp danserna flera gånger?

ELLA

ELLA

- Fokuserar på hur kroppslighet, konstnärlig aktivitet och språk kan sammanflätas.
- Utvecklar konstnärliga och pedagogiska praktiker som eftersträvar att engagera människor holistiskt i deras sociala och materiella miljöer.
- Kartlägger effekten av dessa praktiker, särskilt i kulturellt mångfaldiga kontexter.
- Undersöker hur kroppsligt språklärande genom konst kan bidra till meningsfull förändring i pedagogiska praktiker.
- Artikulerar och kommunicerar den samhälleliga betydelsen av holistiska, konstbaserade praktiker för en bredare publik.

[HEMSIDA](#)[OM OSS](#)[PUBLIKATIONER](#)[HÄNDELSE](#)[RESURSER](#)[KONTAKTA OSS](#)

ELLA - EMBODIED LANGUAGE LEARNING THROUGH THE ARTS

Forskningsprojektet Embodied Language Learning through the Arts (ELLA; 2021–2024) undersöker hur kroppsligt språklärande genom konst kan bidra till meningsfull förändring i pedagogiska praktiker. Projektet har huvudsäte vid Konstuniversitet i Helsingfors och finansieras av Konestiftelsen, Svensk-Österbottniska samfundet och Harry Schaumans stiftelse.

ELLA-projektet inkluderar tre delprojekt:

I Early ELLA

II Culturally diverse ELLA

III Multiprofessional ELLA

ELLA ordnar ett öppet seminarium vid Åbo Akademi i Vasa 9.12.2022. Du hittar mera information om seminariet [här](#).

Dataskyddsbeskrivning

Dansa språk! | Dansa språk! | Möten | Kroppen i rörelse | Rörelse och kommunikation | Tillsammans | Utomhus | Insekter | Djur | Information om materialet

DANSA SPRÅK!

ETT TVÅSPRÅKIGT VIDEOMATERIAL MED PRAKTISKA VERKTYG FÖR TIDIGARELAGD SPRÅKUNDERVISNING

Letar du efter idéer för aktiverande aktiviteter i tidigarelagd språkundervisning? Är du intresserad av kroppsliga och konstbaserade tillvägagångssätt i barns språklärande? Undrar du vad kombinationen dans och språklärande innebär i praktiken? Dyk in i språkets, rörelsens och dansens fantasifulla värld!

I materialet hittar du exempel från svenskundervisningen i grundskolans lägre årskurser, men du kan även tillämpa dem i undervisningen av olika språk och med elevgrupper av olika åldrar.

BAKGRUND

Materialet bygger på aktiviteter och pedagogiska praktiker som ett

Dansintegrering med yngre barn

- Lyssna in barnen och bygg på deras initiativ
 - Låt barnen komma på rörelser
 - Låt barnen också välja ljud och bokstäver
- Varva intensiteten mellan aktiviteterna
 - Musiken kan användas för att ställa tempot
- Korta aktiviteter för att hålla koncentrationen och orken uppe

Vem ska/kan undervisa dans och dansintegrering?

Dansare?

Danslärare?

Gymnastiklärare?

Lärare i småbarnspedagogik?

Förskolelärare?

Klasslärare?

Musiklärare?

Ämneslärare?